

VORMSI ØORMSÖ

Strateegiapäeva arutelu rahvamajas. Foto: Tatjana Sääs

ARENGUKAVA

Milline peaks olema elu Vormsil aastal 2040?

RAGNAR SIIL ja JORMA SARV,

Creativity Lab partnerid, Vormsi valla arengukava koostamise nõustajad

Vormsi vald on alustanud kehtiva arengukava uuendamist, et panna paika saare suur visioon aastaks 2040 ja leppida kokku tegevustes tulemuseni jõudmiseks. Vormsi uue arengukava arutelud said avalöögi 11. mail Vormsi rahvamajas suure strateegiapäevaga, mis tõi kokku üle 30 inimese eri eluvaldkondadest. Päeva eesmärk oli kaardistada kõige olulisemad teemad, millele järgnevatel aastatel tuleb tähelepanu pöörata, et elu Vormsil läheks paremaks.

E nim korduvatena joonistus väljja 7–8 teemat, mis on omavahel tihedalt seotud. Selline omavaheline haakuvus on väikesaare eluolus suure tähtsusega, sest liigutades mõnda kogukondliku tegevuse alusmüüri ühte kivi, mõjutame sellega kohe ka mitut teist.

Arutelul osalejate jaoks oli tähtis, et kõik saare olulisemad otsused sünniks läbi kaasamise ja läbipaistvate otsustusprotsesside. Vähemalt sama tähtis on, et neid kokkuleppeid oleks tulevikus rohkem ning nad annaksid vastuse küsimusele, millises suunas soovitakse Vormsit arendada. Seejuures tuleb endalt küsida, kuidas iga vormsilane saab ja soovib saare ellu ka omalt poolt panustada. Loodame, et arengukava koostamise kava, mis sai kohapeal nime «Hullo protsess», panustab sellesse eesmärki igakülgelt. Arengukava koostamine ja rahva kokkutoomine ei tohi käia kampaaniakorras, see peab toimuma regulaarselt ja muutuma saare elus tavapäraseks sündmuseks.

Kõige olulisemaks teemaks, millest ikka ja jälle juttu tehti, on haridus. Valik, kas Vormsil on kool või mitte, mõjutab ühe kivi-na paljusid teisi alusmüüri osasid. Näiteks on siin omavahelises seoses saare võimekus kutsuda Vormsile elama lastega peresid, see omakorda sõltub elukohtade arvust ja viimane jälle erinevatel planeeringutest. Osalejad olid seda meelt, et kool ei peaks

olema mitte lihtsalt haridusasutus, vaid väga kvaliteetset haridust pakkuv ja üle-eestiliselt tuntud õppeasutus, mis on ühtlasi valla üks keskseid kultuurikeskusi.

Arutelul jäi selgelt kõlama mõte, et Vormsi tulevik on lahutamatu seotud sellega, millised inimesed siia lähitulevikus tulla soovivad – seda nii elanike kui ka külalistena. Saare valikud seisavad kindlamal alusel, kui õnnestub sõnastada selgem siht, millist laadi inimeste elustiili kõige enam Vormsi arengusse panustab. Soov saada juurde häid ning saare eluga hästi haakuvat elustiiliga spetsialiste puudub nii juba mainitud kooli kui ka näiteks valla juhtimist, kohalikke teenuseid ja laiemalt ettevõtlust.

Väga konkreetne punkt, milles ei nähtud ruumi järeleandmis- teks, on Vormsi looduskeskkonna hoidmine ja selle unikaalsuse säilitamine. Kõik muudatused ja arenguplaanid peavad vastama küsimusele, kas ja kuidas on neil tegevustel mõju keskkonnale. Ühest küljest teeb see valikud lihtsamaks, kuid teisalt nõuab nii tarkust kui kannatlikkust, et mõned esiti kiirema mõjuga valikud kõrvale jätta ning leida sobivaim tasakaalupunkt kasvamise ja säilitamise vahel.

Taoline tasakaalupunkt on oluline ka ettevõtluse – kohalike teenuste ja tootmise seisukohalt. Arutelul osalejad püstitasid küsimusi ja võimalikke

valikukohti nii piirangute leevendamise kui ka mõningate tänavaste kokkulepete karmistamise võimaluste kohta. Palju räägiti ka transpordiühendustest ning võimalustest, kuidas korraldada see nii, et laevaliikluse graafikud inimeste tänavaste vajadustele paremini vastaksid. Pikemas perspektiivis ei ole normaalne, et praamide ajagraafik ei võimalda mandrilt pärast tööpäeva lõppu või kultuuriürituste väisamist saarele naasta või saarel hilisõhtul mandrile tagasi saada. Kuigi kiireid lahendusi siin pole, tuleb mõistlike transpordilahenduste nimel vaeva näha.

Sellisesse omavahel seotud ahelasse mahuvad ka kõik teised saare jaoks olulised valdkonnad, näiteks sotsiaalhoolekanne, pääste ja arstiabi seonduv ning mõistagi kultuur, millele pühendatigi kogu teine arutelupäev.

Vormsi kultuurile on jätnud sügava jälje pärast Teist maailmasõda tekkinud katkestus, mis muudab saare kultuurikeskkonna arengu teistest Eesti väikesaartest erinevaks. Kuigi taolise katkestuse mõju on suur ja paljuski pöördumatu, on seegi osa Vormsi ainulaadsusest. Täna saarel tekkinud vana ja uue kooskõlad on unikaalsed.

Reastades peamisi probleemi-kohti, tulid esimesena jutuks ajaloolise pärandi kaitsmise ning hävinemisest päästmise küsimused. Kuidas seada plaane nii, et tänaseks veel säilinud, kuid kehvast olukorras olevad hooned ja rajatised päriselt ära ei laguneks? Vormsi kirik on üks saare tähelepanuväärsemaid hooned ja maamärke, kuid paraku on veel hulk selliseid rajatisi, mille kaitsmine ja taastamine pole nii edukas olnud.

Kultuuriüritustega käib alati kaasas ka tasakaalu otsimine kohaliku kultuuripärandi edendamise ning rohkem meelelahutusele (ja sageli turistile) suunatud tegevuste vahel. Küsi-

ti ka seda, kuidas saab Vormsi pärandi nähtavust suurendada. Üheks võimaluseks on unikaalsete nähtuste ja traditsiooni kirjeldamine vaimse kultuuripärandi nimistu kaudu, mis võimaldaks Vormsi unikaalset kultuuriruumi tutvustada laiemale avalikkusele. Ilmselt ei tee halba ka mõni edulugu, mis järgmisi innustab. Juttu tuli ka koostööst teiste muuseumidega ning võimalustest, kuidas nende kaudu Vormsi lugu mitmekülgsemalt jutustada.

Ent kultuur on palju laiem mõiste kui pärand ja ürituste kalender. Näiteks mahtus tõstatatud teemade hulka ka väärilupaikade ja laiemalt koduloo tundmine. Sellele saavad kaasa aidata kool ja kirik oma suvelaagrite ning teiste ettevõtmistega, muuseum ja kindlasti ka pered, kes saare ajaloo ja keskkonna tundmist väärtustavad. Märjiti, et päris ülevaatlikku Vormsi saare ajaloonäitust või püsiekspositsiooni hetkel pole.

Oma seos kultuuri ja kombestikuga on ka loodushoiul, kalajäätüül ja jahindusel ja laiemalt jahimajandusel. Seegi on näide kultuuri tihedast põimumisest teiste eluvaldkondadega.

Vormsi arengukava uuendamine on alles hoo sisse saanud. Koostajatel on kavas kohtuda eri valdkondade esindajatega, sh ettevõtluse ja turismi, hariduse ja kultuuri, keskkonna, transpordiühenduste ja avalike teenuste arendamise teemadel. Peagi jagame Vormsi valla kodulehe ja ajalehe kaudu viiteid arengukava koostamise töödokumentidele, et kõikidel vormsilastel, kes soovivad saare arengus kaasa rääkida, oleks ülevaade kogu protsessist. Meie kõik kanname ühist vastutust selle eest, et Vormsi oma unikaalse kultuuriruumi ja puhta looduskeskkonnaga oleks kestlik kogukond. Oleme tänulikud iga mõtte, ettepaneku ja soovitusel eest, mis aitaks Vormsit sel teel edasi.

Vallavanema veerg

ENE SARAPUU

Nüüd lõhnavad metsad ja tolmavad teed ja lained laksuvad randa.

Kersti Merilaas

Sellisenähtavust suurendada. Üheks võimaluseks on unikaalsete nähtuste ja traditsiooni kirjeldamine vaimse kultuuripärandi nimistu kaudu, mis võimaldaks Vormsi unikaalset kultuuriruumi tutvustada laiemale avalikkusele. Ilmselt ei tee halba ka mõni edulugu, mis järgmisi innustab. Juttu tuli ka koostööst teiste muuseumidega ning võimalustest, kuidas nende kaudu Vormsi lugu mitmekülgsemalt jutustada.

Sellisenähtavust suurendada. Üheks võimaluseks on unikaalsete nähtuste ja traditsiooni kirjeldamine vaimse kultuuripärandi nimistu kaudu, mis võimaldaks Vormsi unikaalset kultuuriruumi tutvustada laiemale avalikkusele. Ilmselt ei tee halba ka mõni edulugu, mis järgmisi innustab. Juttu tuli ka koostööst teiste muuseumidega ning võimalustest, kuidas nende kaudu Vormsi lugu mitmekülgsemalt jutustada.

Nii nagu ütles luuletus, et metsad lõhnavad, see on imetore ja mõnus. Probleemid ei kao aga kuhugi ja need on ikka meile endile lahendamiseks. Üheks probleemiks aga on täna praamiliiklus, mis seotud metsaveoga. Püüame leida lahendusi kõigi osapoolte jaoks. Kolmapäeval, 6. juunil oli metsade ja metsamajandamise teemaline arutelu vallas. Kaasasime ettevõtjaid saarelt ja mandrilt, lisaks Keskkonnaameti ning RMK. Ühise arutelu tulemusena viime oma ettepanekud otsuste tegijateni.

Tolmavad teed – tunned, et oled kodus. Aga kuidas need teed ikka korda saada? Saarel on nüüd olemas valla omandis olev karjäär. Sealt on võimalik saada liiva-kruusa oma tarbeks ja valla ehitustele ja teedele. Kõik meie teed on väga erinevad ja tahavad ka erinevat lähene- mist korda saamiseks. Soovime kaasata vajalike teadmiste/oskustega spetsialistid valla teede korrastamisse.

Teemasid on palju ja kõiki tuleks kiirelt lahendada. Koolimajal valmib juurdeehitus. Olime valla poolt ise jännis ehitusloa saamisega. Kui soovime teistelt nõuda, peame ise oma tegemistes korrektsed olema. Kooli fasaadi remont sai positiivse rahastuse otsuse EAS-ilt.

Helikopteriplatsi ehitus on käsil. Hullo kiipeplats saab uued pingid. Laual on veel mitmed asjad.

Inimesed saarel on toredad ja abivalmis ning teeme ju kõike ikka inimeste endi heaolu ja parema toimetuleku nimel. Oluline on aga see, et teeksime õigeid asju ning ikka eelkõige inimestele mõeldes.

Ühed asjad valmivad, teised tulevad juurde. Palju on ka meie enda käestlastud asju – Rumpo karjäär.

Keegi mandrilt ei käi sinna meile rämpsuga oksa juurde toomas. Oksad saab siiski ise kodus, kas tükeldada või sobival ajal põletada.

Saarel on algatatud uue arengukava koostamine. Toimunud on kaks esmast arutelu päeva – strateegiapäev ja kultuuripäev. Arengukava koostajad on lubanud kaasata saare kogukonnaga kõiki liikmeid. Eesmärk on, et uus arengukava on konkreetne ja mõõdetav, põhinedes faktidel ja tulevikutrendidel.

Vallamaja ukseid on kõigile avatud, tulge ja rääkige oma rõõmudest ja muredest. Kordaminekute korral rõõmustame koos. Mured saab alati ära kuulata ja vahel aitab seegi, kui kohe lahendust ei leia.

Head jaanipäeva ootust kõigile ja tegusaid tegemisi!

Volikogu ja vallavalitsuse tegemistest

Volikogu valis vallavanemaks juba eelneva kogemusega Ene Sarapuu ja kinnitas uue vallavalitsuse koosseisu. Lisaks vallavanemale, kes on vallavalitsuse juht, kinnitati vallavalitsuse liikmeteks: Ahti Allik, Koit Kõiveer, Jonne Berggren, Riina Nedzelskiene, Ege Kanarbik ja Heily Piip. Vallavalitsus käib koos reeglina üle nädala esmaspäeviti.

Volikogu tegi ettepaneku määrata Vabariigi Valitsuse poolt moodustatava Väikesaarte komisjoni väikesaarte huvivid esindavaks organisatsiooniks mittetulundusühingu Väikesaarte Liit ja Vormsi valla esindajaks vallavanem Ene Sarapuu.

Vallavalitsus andis välja ehitusload Sviby külas Jahimaja maaüksusel 90701:003:0279 Jahimaja ja Hosby külas Vaskussi maaüksusel

90701:003:0229 üksikelamu ehitamiseks.

Vallavalitsus võttis vastu Rälbyranna detailplaneeringu. Nüüd järgneval planeeringu avalikul arutelul on kõigil võimalus oma arvamust avaldada ja ettepanekuid teha.

Alates 1. aprillist on Vormsi vallas aastane jäätmeveo tasu elamu või suvila omanikule 60 eurot aastas. Vormsi elanikele, kellel ei ole vallavalitsuse ees täitmata rahalisi kohustusi, kehtib soodustus ja jäätmeveo teenustasust 2/3 maksab nende eest vallavalitsus.

Käesoleval aastal laekus ettevõtlustoetuste saamiseks kaks taotlust, kuid kumbki taotlus ei leidnud rahastamist. Ettevõtlustoetuse määrus on avalikustatud Riigi Teatajas. Pöörake tähelepanu määruse ees-

märkidele. Lisapunkte saavad need taotlused, kus luuakse töökoht või aastaringne majutus või toitlustus. Oluline on, et toetust oleks taotletud ka muudest meetmetest. Vallavalitsus peab ka väga oluliseks ettevõtja oma panust esitatud projekti ning head ideed ja jätkusuutlikkust.

Juhime veelkord tähelepanu, et ehitusmaterjalide ladustamise platsile Rumpo karjääri ei tohi panna midagi peale ehitusjäätmete. Kui jäätmemajanduse ja prügi sorteerimisega tekib küsimusi, siis helistage vallavalitsuse lepingupartnerile Andres Kochile. Telefon 505 2342, e-posti aadress andreskoch@hotmail.ee.

Tuletame meelde, et saarel on jätkuvalt suur tuleoht. Eelmisel nädalal oli Suuremõisas tulekahju, mis õnneks saadi aktiivsete kodanike abiga

kiiresti kontrolli alla. Palume olla eriti ettevatlikud. Tuli võib saada alguse nii maha visatud suitsukonist kui ATV kuumast sumbutajast või sädemepüüdjate traktorist või muust mootorsõidukist. Palume olla tähelepanelikud ja tuleohtu püüdes ilma tungiva vajaduseta metsa mitte minna.

Alates maikuust on võimalik saada saarelt liiva, hinnaga 12 eurot/m³, mis sisaldab materjali ja laadimist, kuid ei sisalda liiva transporti. Soovist liiva saada tuleb ette teatada vähemalt kaks päeva, telefonil 5656 5050 või 5650 1100. Reeglina toimub liiva kaevandamine Borrby karjääris esmaspäeviti. Kui kopatööde teostajaga saab kokkuleppele on võimalik ka teistel päevadel karjäärist liiva saada, kuid siis tuleb eraldi tasuda kopa karjääri sõitmise ja ootetasu

eest. Nädalavahehetustel Borrby karjääris kopatöid ei tehta.

Juhime tähelepanu, et 1. maist kuni 30. septembrini kehtib parvlaeva Ormsö suvegraafik, kus puuduvad esmaspäeva hommikused väljumised Svibyst 8.35 ja Rohukülalt 10.15.

Alates 25. maist jõustus uus andmekaitset reguleeriv Euroopa direktiiv. Nüüdsest on kõigil eraisikutel endisest suurem õigus otsustada nende kohta käivate andmete kasutamise üle. Sellest tulenevalt ei avaldata ka Vormsi valla lehes edaspidi nimeliselt juubilaridele õnnesoove. Märgakem ikka oma sõprade, naabrite ja tuttavate tähtpäevi ja peame neid meeles.

LOODUS

12. mail avati värskelt rekonstrueeritud Allika matkarada

MART THALFELDT, projektijuht, Eesti Loodushoiu Keskus

Prästvike järve põhjaosas asub esinduslik kooslus allikatest, nendega seotud veekogudest, metsa- ja soolupaikadest. Et loodushuvilised saaks tutvuda selle osaga Vormsi omapärasest loodusest, rekonstrueeriti Allika matkarada. Nagu nimigi ütleb, viib rada kolme eriilmelise allikani, milledest tuntuim on Suurallikas. Rajale lisati uus lõik, mida mööda saab Lubjakünka ehk Raviallikani. See allikas on eriline. Siin ei näe tavalist allikalehtrit, kuna maapinnast väljuvast veest settib välja allikalubi ja sellest on moodustunud hoopis väikene küngas. Sellist tüüpi allikad – nõrglubjaallikad – on Euroopas ja ka mujal maailmas väga haruldased.

Kokku on piirkonnas kümme-kolme allikat, osad neist avanevad ka Prästvike järves. Matkarada on 2 km pikk ja seda mööda saab nüüd liikuda igasuguse ilmaga. Rajale paigaldati neli infotahvli.

Parem vaade avaneb praegu ka vaatetornist Prästvike järvele, kus roog on eest ära löigatud. Eriti kevadel on seal hea aeg lindude vaatlemiseks, kuna neid on siis rohkesti. Loodame, et saare elanikele ja külalistele rada meeldib.

Eesti Loodushoiu Keskus rekonstrueeris matkaraja LIFE Springday projekti käigus EL LIFE programmi ja Keskkonnainvesteeringute keskuse toel. Vormsi allikad ei olnud projekti ainuke sihtmärk, tegeldi ka Kiigumõisa allikatega Järvemaal ja Viidumäe allikatega Saaremaal.

Linnuvaatlustorn matkarajal. Foto: Mart Thalfeldt

JUUBEL

Kümnes kultuuripäev Vormsil

HENRY TIMUSK

12. mail toimus järjekorras kümnes Vormsi kultuuripäev. Rahvamajja oli kogunenud umbes 20 inimest, et arutleda Vormsi saare kultuuri lähituleviku üle ja selle üle, millist rolli peaks kultuur Vormsi tulevikus mängima.

Sel aastal oli kultuuripäev eriline kolmel põhjusel. Esiteks toimus Vormsi kultuuripäev juba kümnendat korda. Kümnel aastal on tulnud inimesed kokku, et arutada Vormsile olulisi teemasid. Loodetavasti on need kümme kultuuripäeva olnud aluseks paljude vormsilaste soovile teha asju senisega võrreldes teistsisemisi. Soovile püüda säilitada nii nähtavat kui nähtamatut, mida meie ühine saar endas peidab. Teine põhjus oli, et Vormsi vald on koostamas arengukava järgnevaiks kümneks aastaks, kus üheks võtmesõnaks on kindlasti kultuur ja kõik sellega seonduv. Kolmandaks toimus kultuuripäev märtsi asemel hoopis mais.

Vormsi saar seisab täna oma arengus justkui ristteel. Möödunud haldusreform jättis meid omaette vallaks. Nüüd on meie teha, millises suunas edasi liikuda. 12. mail toimunud kultuuripäev esitas hulga küsimusi. Milline on Vormsi kultuur täna ja tulevikus. Mida tuleks arenguid kavandades tähtsaks pidada, mida mitte? Millised traditsioonid

väärivad hoidmist, millistest oleme valmis loobuma? Millist rolli mängib kultuur Vormsi inimeste elus? Kuidas soovime väljapoole paista? Kas ja kuidas on võimalik luua kohalikele meeldivat elukeskkonda ja samal ajal arendada valla ettevõtlust läbi turismi? Nii mõnelegi neist küsimustest jäi vastus saamata.

Kultuur on valdkond, millele saab läheneda väga laialt, öeldes, et kultuur ongi elu, sest kultuur see on kõik inimtekkeline meie ümber. Kui ei ole inimest, siis hääbub ka kultuur ja vastupidi. Kultuuri võib võtta ka väga kitsalt. Kes on need, kes kultuuri peaksid kandma, kes on need, kes peaksid kultuuripäevade säilimise eest vastutama. Vastus viimasele kahеле küsimusele on üks – meie kõik, kes me hoolime Vormsi saarest.

Kultuuripäevale eelnenud strateegiapäeval jäi kõlama mõte, et Vormsi saare jätkusuutlikkuse üks tugisambaid on kool. Pannes nüüd kaks asja kokku, siis Vormsi saare kultuurikeskuseks peab olema kool. Koolis kasvavad ja õpivad need, kes saare kultuuri tulevikku kannavad. Vormsi põhikool-lasteaia töökast kollektiivist oli kultuuripäeval osalemas üks inimene. See üks inimene küsis küsimuse, mille vastus võtab kokku kultuuri hetkeseisu Vormsi saarel. Küsimus kõlas, miks ei ole Vormsi koolis kodulugu. Sellepärast, et see asendati robotikaga, kõlas vastus.

Et mitte olla liiga kriitiline, siis niisugune olukord saab ainult paremaks minna! Kui eelnevale küsimusele oli vastus varnast võtta, siis järgnevale vastasid kultuuripäevalised üksmeelse vaikusega. Ragnar Siil, kes lisaks Jorma Sarvele kultuuripäeva arutelu juhtis, küsis, et miks ei ole Eesti vaimse kultuuripäevade nimisuse ühtegi sissekannet Vormsil.

Meid ümbritsev pärand jaguneb aineliseks ja vaimseks. Ainele on see, mille hääbumise tunnistajateks võime kõik igapäevast olla. Nii on näiteks Suuremõisa tollakuuri neljast sambast seismas veel vaid üks, nii varises eelmisel aastal kaduvikku Vormsi saare eelviimane pritsukuur Dibys. Paljud meist teavad, et see seal üldse oli? Paljud meist teavad, kus asub viimane? Mõned aastad tagasi sai maatas luukatud saare viimane enam-vähem terviklik tõrvaahi, et oleks autodega ruumi ringi keerata. Kes teab, kus see asus? Selliseid ainelise pärandi mälestusmärke on veel siin-seal säilinud. Kas me teame, mis meie kodude-maakodude lähemas ja kaugemas ümbruses varjul on? Kultuuripäeval kõlas ettepanek sellekohast teavet koguma ja jagama hakata. Ehk oskab siis maa- ja metsaomanik oma varandust lisaks tihumeetritele ja hektaritele ka veidi laiemale väärtuste skaalal mõta.

Vaimset kultuuripärandit on mõõtnud keerulisem kirjeldada. See algab ühest kummalisest tundeist, mis ühte sunnib selles Lääne-Eesti nurgataguses elama ja paljusid meid ilma ja väsimust trotsides ikka ja jälle sial tagasi pöörduma, teisalt on vaimne pärand lood ja laulud, talharpa kähedad helid või justnagu ajast ja arust aga ometi nii õiged pärandtehnoloogilised teadmised sellest ja teisest, mis aitavad igapäevaseid asju tihti palju otstarbekamalt toimetada. Kas ja kuidas seda kõike koguda, kaitsta ja siis veel edasi anda. Kuidas anda edasi tunne, et siia ei sobi üks või teine nähtus, mis mandril nii tavaline on? Kes on need, kes ütlevad, kuidas on õige ja mis siia sobib? Need ja paljud teised teemad tõusid ka möödunud kultuuripäeval üles.

Olgugi, et vastuste asemel lahutati hoopis suurem hulga küsimustega, jäi siiski tunne, et üks suur tegu on liikumas. Loodetavasti leidsid kultuuripäeva juhtinud Jorma Sarv ja Ragnar Siil ainet, millega edasi töötada ja millelt küsimusi küsida, et saaks vastuse veel üks kultuuripäeval kõlanud ettepanek. Valmivat Vormsi arengukava luges peaks igale ühele olema selge, millises suunas Vormsi saar tahab areneda ja millised on need väärtused, mida siin olulisteks peetakse.

Metsatöödest Vormsi vallas

Vastavalt Vormsi Vallavolikogu 21. aprilli 2014.a. määrusele nr 6 «Vormsi valla heakorrale eeskiri» § 4 lg 4 prim 1 tuleb vallateede ja avalike erateede kasutamisel täita Teeseadusega kehtestatud nõudeid. Metsamaterjali ladustamisel vallateede kaitsevööndisse või avalikus kasutuses olevate erateede äärde tuleb eelnevalt esitada vallavalitsusele metsatööde teatis. Blankett on kättesaadav valla kodulehel www.vormsi.ee DEMOKRAATIA rubriigis alapealkirja Avalduste vormid all.

Materjali ladustamiseks sõlmatakse kahepoolne leping, milles sätestatakse deposiidi maksimise kohustus eesmärgiga tagada tee endise olukorra taastamine. Teatis on vajalik esitada enne raie tööde algust.

Maanteeameti omanduses olevate teede teekaitsevööndis metsamaterjali ladustamiseks või muude tööde tegemiseks tuleb Maanteeameti lääne regioonilt võtta Teeseaduse § 36 vastav luba. Info on avalikustatud maanteeameti kodulehel.

Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) omanduses olevate teede kasutamiseks pöörduda RMK Läänemaa metskonna poole: laanemaa@rmk.ee.

MEIE INIMENE

Tiiu ja Heti kooselu kui rännak pehmetel pilvedel

MALLE HOKKONEN

Tiiu ja Heti kooselu on püsinud 45 aastat. Kinnitavad nad üheskoos, et kestab see abielu, kus kumbki pool ei piira teineteise tegevusvabadust, ei oota romantilisi lubadusi ega ärrita nõretavate pisaratega ega võta vihaplahvatusi südamesse.

Täna on Tiiu ja Heti oma armsas kodus kevadet tervitamas. Ümber maja kolletavad-punetavad esimesed tulbid ja nartsissid, ukse ees küünitab päikese poole alõtšapuu, kukk värvilise kanakarjaga uhkeldab lauda ees.

Millises peres sündisid-kasvasid?

Tiiu: Meid lapsi oli kolm: mina, Jüri ja Rein. Mina ja minu vennad oleme sündinud Vormsis. Meid aitas tolle ajal ilmale vaikke ja rahulik, pikaajalise töökogemusega saare meditsiinitöötaja Sonja. Sonja, kes oli selge mõtlemisega, usaldatav ja kohusetruu.

Isa ja ema töötasid loomakasvatatena – nii oli maal enamikes kohtades. Loomakasvatuse ja põllumajandus andsid töökohti enamusele maarahvale. Elasime Saxbys, sealt algas koolitee Hulloosse, tavaliselt jalgsi, vahel hobusega. Nädalane elu internaadis vähendas siiski igapäevast jalavaeva. Internaadis omandasin esimese kogemuse eluks kollektiivis, arvestamise kaastellega, distsipliini ja nõudmise, hoolimise ja abistamise.

Kodus loomade eest hoolitsemine oli meile, lastele, kui elukutse. Igapäeva tegevustes hoolisime neist, õppimise kõrvalt, aitasime vanematel loomi toita-joota, puhastada – see oligi laste vastutus kodu heaoluks.

Heti: Kasvasin Kilingi-Nõmmes, peres oli kolm õde, vend ja mina. Tulusamat töökohta otsides elasime perega hiljem Häädemeeste. Sealt algas minu vabatahtlik töömehete. Õpiaastad Kehtnas andsid traktoritiload ning võimaluse teada saada, mida kujutab endast tõeline peadpööriv töömehete masinaroolis.

Lisaks tööskustele ja mehhanismide juhtimisele said mulle oluliseks ausus, distsiplineeritus, tehnika korrashoid, puhtus, kodu ja vanemate austus. Koduste majapidamistöödega tulin suurepäraselt toime, tööst sain rõõmu, õppimiseks sundimist ei olnud. Ma teadsin, et õppimine ja vanemate õpetlikud tarkusetarad, asjalik töömehelikkus annavad oskuse eluteed läbida väärikäit ja rahulikult. Ei ole vajadust kabuhirmuse ega meeleheitlikult tormata, karta elu kokkuvarisemist.

Hiljem töötasin Jõgeval. Sealt suundusin töömeheteed jätkama Vormsile. Vanem õde asus tööle saarele ja kutsus mind kaasa – saarel oli suur nõudmine töökäte järele. Ma ei olnud ühegi töö suhtes argpüks, ega kaotanud toetuspinda jalge alt.

Millised ootused ja arvamisid valdasid, kui saarele elama asusid?

Heti: Ma arvasin, et olen mõne aastakese saarel. Ei arvanud, et heledapäine Tiiu mu südame soojalt ja igatsevalt põksuma paneb, et just siit algab Tiiuga ühine käik abielusadamasse.

Elupaik sai Hulloosse, nõ kivimajja. Noorte elu tollal oli mitmekülgne, lõbus: seltsimajas toimusid kinoõhtud, tantsuõhtud, musikleid sai kasvatada seltsimajas kangitõstmisega.

Tiiu ja Heti pensionipõlves. Foto: Malle Hokkonen

Õhtuti põntsus pall spordiplatsil, suvepäevad heinatööl ja öised jalutamised-ujumised Saxbys ja «õunarakutamised». Tollal oli noorte seas võrukaelu, kes mängleva kergusega väikesi süütuid vimkasid viskasid ning noorte haruldane mõistlikkus ja huumorisoos varjutas külarahva hukkamõistu.

Vahel tekkis vastupandamatu huvi paadiga merele sõita, avastada salapärasid, mida võib leida Saxbyst-soovisime olla detektiivid. Õnnelikult lõppesid meie merereisid.

Tiiule jäi Heti silma kui poiss, kes pole saatuse mängukann, pigem kindlameelne ja rahulik, kes ei salva enesekaitseks ja kustutab pahameele oma mälust. Hetile sai siimpaatseks blond Tiiu (Heti ise tumedapealine), aga ka Tiiu kaalutletud elumõtted, kõikide võimalustega arvestamine, rahuliku ja mõtliku ilmega, kes elus ei kiirusta justkui tuletõrjeautot püüidma.

Püüidiski Heti lõplikult kord taevatahed ja kuukiired kokku, põimis need südame- ja tunnetepärjaks, tõi Tiiule koju. Paariaastase kooselu tipuks allkirjastati abielu 1972. aasta sügisel Haapsalus. Oodatud kujutelmad said reaalse vormi, teineteisele toetudes ühiste unelmatelga kooselu sai alguse.

Peagi sisustati kodu Saxbysse. Siin elasid Tiiu vanemad. Erilisi plaane tegemata kujunes nii, et nende kolm last on arenenud-kasvanud kodus, vaid Hillar oli mõne kuu lasteaia. Vanaema hooliva käe all nad kasvasid-arenesid: üheskoos toimetasid nad majapidamistööd, üheskoos lahendasid nad mõistatusi ja ehitasid liivast maju. Vanavanematega otsiti ja mõtestati selgeks elu- ja töösaldused. Lapsed õppisid vanematelt töökust,

Tiiu ja Heti randumas abielusadamasse. Foto: Närepite erakogu

armastust, ausust, aumehelikkust, praktilisi töövõtteid.

Kõrgem palk ja mugavam elukorraldus viis Tiiu-Heti pere lühikeseks ajaks tööle Linnamäele ja Pürksi. Olid tugevad majandid, töötingimused mugavad. Seda võlumaailma jagus lühidalt, Tiiu ema tervislik seisund vajas abi ning 1987. aastal naases pere kodusaares: lapsepõlve rahu ja äratundmisrõõm hinges.

Tiiu ja Heti lapsed on praktilise elulaadiga. Poeg Hillar vaatas ja imetles juba väikesena merd, ehkki oli näppupidi alati isaga traktoris ja traktoril tõsine mehaanik. Nüüd ikkagi seilab merd.

Tütar Aili suundus maalähedasele ametile – õppis aiandusagronoomiks, poeg Erki töötab Soomes.

Laste jagub praktilist mõistust ja maotöödes võidavad iga lahingu: oskavad niita vikatiga, sirged puuriidad on kui joonlauaga laotud, porgand ja kapsas kasvavad umbrohuvabalt.

Milliga veedate aega pensionipõlves?

Tiiu: Lemmikhobiks on tikkimine. Teen lastele vaipu, padjakatteid, tekke. Talvel jagub rohkem aega, kuid siis raskendab pimedus. Lumevabal ajal ikka majapidamine ja õueala korrashoid.

Heti: Majaümbert jooksvad tööd, küttepude valmistamine, kanad hooldada, jälgin telesaateid.

Mida vanemad õpetasid, millist elumõtet on vaja hoida ja jälgida?

Heti: Kannatust peab olema. Intriigid ilmuvad ellu seal, kus me neid ei oota. Kooselus on vaja kannatlikkust ja mõistlikku arutlemist, rääkida ja kuulata, optimistlik olla, mitte tõmmelda kui märtsituul. Kaaslast me valime ise, siin ei ole täringumäng.

Tiiu: Kooselu on kui sõit ameerika mägedel: ees on tee, libastumine tuleb kui juhtimisoskus oma mõtetest kaob. Kaaslast tuleb usaldada, elurõõmu ja ühist mõttelaadi peab olema ning võidukaart tuleb peos hoida igal juhtumil.

Mida Vormsi elus vajaka jääb?

Meie külateest hullemat teed ei leidu.

Meie soovitud kandidaat sai volikokku, loodame tema sõnakusele, et meie ja teisedki külateed saavad mugavalt sõidetavaks.

Kurvastab, et palju on kaaslaste rünnet ja lõputut erisuunas pusklemist – nii ei jõua ükski laev sadamasse, kui ta hulbib merel sinna-tänna.

Olgu Tiiu ja Heti mõtetes ja tegudes piiramatult päikest, südames ühised unistused ja toimetused.

Vormsi lapsed Läänemaa tantsupeol 2018 – «Nüüd on minu kord»

Ise tulla,
ise olla,
ise teha,
tahta näha,
ise oma tantsud tantsida.

ANNIKA ADAMS,
laste rahvatantsu juhendaja

2018. aasta Läänemaa tantsupeol oli pühendatud Eesti Vabariigi 100. sünnipäevale ja Heljo Talmeti 95. sünniaastapäevale. Lavastusgruppi kuulusid noored lavastajad ja tantsude loojad. Pealavastajaks oli Liia Lees ning tantsupidu toimus 26. mail Haapsalu Piiskopilinnuse hoovis.

Vormsi lapsed osalesid Läänemaa tantsupeol juba teist korda. Seekord oli lastest võimalik moodustada kaks tantsurühma. Esimeses rühmas tantsisid lasteaia koolieelikud ning 2. ja 3. klassi õpilased. Teise laste tantsurühma moodustasid 4.-8. klasside lapsed. Iga rühm pidi tantsupeol esitama kolm tantsu ja osalema proloogis. Esitusele tulid «Augusti polka», «Raabiku», «Liisusalmi mängud», «Päikeseljänd», «Mullid» ning «1, 2, 3, 4, 5, 6, 7». Tantsud olid jaotatud omakorda kolme gruppi: pärimustantsud, lemmiktantsud ning uued tantsud. Tants õpiti kogu õppeaasta vältel ühe trenni kaupa nädalas.

Läänemaa tantsupeol osalemiseks tuli lisaks trennidele läbida ka kontserdile eelnev kahepäevane prooviperiood. Proovid toimusid nii reedel kui ka laupäeval. Mõlemal päeval oli Vormsi saare lastel raskusi õigeks ajaks proovidesse jõudmisega, sest arvestada sai vaid praamide liikumise graafikuga. Siinkohal tulid lastele appi lapsevanemad ja Vormsi vabatahtlik merepääste, kes aitasid pisikestel rahvatantsijatel õigeks ajaks väljakuproovidesse jõuda.

Lapsevanemate abi kulus ära ka tantsuväljakul, sest ilmad olid kuumad, maapind tolmas, korraga tuli läbi tantsida mitu tantsu ja neid veelkord ja veelkord korrata. Lastel olid näod väsimusest ja palavusest lapilised, vanemad kandisid pudelitega vett ning turgutasid «norkejaid».

Kui aga algas juba rongkäik ning kõik lapsed olid kenasti meie saare rahvariietesse ehitatud, siis jagus pisikestel tantsijatel veel jõudu, lusti ning optimismi rõõmsameelselt rongkäigus sammuda ning kontserdil tantsu kepsutada.

Täna Sind tantsija, lapsevanem, Vormsi kool, Vormsi vabatahtlik merepääste ja Vormsi vald! Tänu teie kõigi pingutustele ja abile sai taaskord teoks Vormsi laste Läänemaa tantsupeol osalemine.

Kaunites rahvariietes Vormsi tantsurühm. Foto: lapsevanemate erakogu

Me tahame olla maailmale parim kool

IVO MIKSON,
VLP emakeeleõpetaja

Mai algas suure teoga, kõik sai valmis emadepäeva peoga. Vormsi lapsed on ägedad – tantsu vehivad ja pilli mängivad. Näha sai ka õpilaste kätetööd, mis ei valminud üleöö.

Kui kätte jõudis 17. mai, ootas reisisihina meid Riia, sinna lasime bussil end viia! Küllastasime loomaaeda ka automuuseumi sai kaeda. Lisaks Lido, Riia Eesti kool Vormsi laps oli järsku igal pool.

Järgmisel päeval läksime starti, et jõuda Sigulda seiklusparki. Sai ronida, kiikuda, osavalt edasi liikuda, anti kätt ja soovitusi, köiel liugu lasti, atraktsioone mitut masti. Kõik me olime ühel meelel reis oli äge, see oli kõigil keelel.

Laps on olla väga vägev ja ka tutipidu oli äge. Riided seljas omamoodi lemmikpehmeloom ka kooli toodi Karmen ja Markus peagi lõpetavad kooli Hea lõpetaja ja õpetaja head pörumist eksamil teile soovim, Vormsi kool teist väga hoolib.

Nii saabuski see päev, kus tunnistused olid käes, mis kiituskirjadest ja viitest triikis. Ühised rõõmud meid ühte liitsid, õpetajad lapsi kiitsid, kõik said kingituseks pastaka, Andi Enn mängis paar lugu krapsakat.

Nii lõppeski me kooliaasta, mis oli täis uusi kogemusi ja põnevaid üritusi ja tegevusi, nüüd on aeg koolivaheajale minna, kes jääb saarele või läheb linna.

Me tahame olla maailma parim kool ja see on meie kõige suurem soov! Nüüd ütleme kõigile head aega ja soovime ilusat suvevaheaga!

Suvine kultuurikalender

16. JUUNIL KELL 12.00 põhikooli lõpuaktus koolimajas.
 22. JUUNIL KELL 20.00 Diby jaanipidu. Avatud puhvet, tantsitab ansambel Verner Friberg, mängud.
 23. JUUNIL KELL 11-16 Rälby laat. Tule kauple ja osta!
 23. JUUNIL KELL 20.00 Hullo kiigeplatsil jaanilaupäev. Esinema tuleb ansambel «Folksell» ja õhtut juhivad Sulo Särkinen. KELL 19-22 tegevused lastele.
 6. JUULIL rahvamajas EHH-teatri etendus «Papa». Pilet 3 €.
 7. JUULIL rahvamajas EHH-teatri etendus «Sõdalane». Pilet 3 €.
 14. JUULIL KELL 18.00 Hullo kiigeplatsil Vormsi tantsupidu. Esinevad TTU tantsuandambel «Kuljus», Vormsi rahvatantsurühm, EMÜ rahvatantsuansambel «Tarbatu» ja Vormsi talharpaajad. Tee-maks Vormsi pulm.
 14. JUULIL KELL 21.00 simman: tantsuks mängib Vladimir Karjalainen.
 9.-15. JUULIL laste jalgpallilaager.
 16. JUULIL KELL 19.00 kiigeplatsil ansambel Curly Strings kontsert.
 16.-20. JUULIL laste kultuurilaager «Sisse põimitud».
 21. JUULIL Vormsi avatud hoovide päev. Vormsi avatud hoovid, hoovikohvikud, avatud ühepäevane mäng ja kiriburg rahvamaja juures – kõigil võimalus tulla müüma ja osta! Palume kõigil osalejail endast märku anda e-posti aadressil tatjana@vormsi.ee! Kõik mängus osalevad hoovid peavad omalt poolt ka auhinna välja panema.
 27.-29. JUULIL Olavipäeva üritused:
 27. JUULIL KELL 20.00 Sven Kullerku pu kontsert Püha Olavi kirikus.
 28. JUULIL KELL 11-16 Rälby laat, kus ka Politsei- ja Päästeamet, lasteetendus «Meri põlvini». Muusikat mängib ansambel «Vingerpill». KELL 20.00 simman kiigeplatsil ansambel «Lõõtspillipoisid» ja Valgamaa Öru valla tantsurühm «Muru-eide Tütred». KELL 23.00 Mällestusjumalateenistus kirikus ja kalmistul.
 29. JUULIL KELL 11.00 Vormsi Püha Olavi kiriku taaspühitsemise 28. aastapäeva pidulik jumalateenistus. Järgneb ühine supisöömine kirikuaias. KELL 14.00 pakutakse Sviby muuseumi juures kohvi ja kooki ja KELL 15.00 Talharpa kontsert. Mängivad Marju Tamm ja Yngve Rosenblad. KELL 17.00 kirikukontsert ansambel Rondellusega. KELL 19.30 keelpilli-laagri kontsert rahvamajas.
 28.-29. JUULIL surfipäevad Rumpos.
 31. JUULIL KELL 19.00 rahvamajas Laheda segakoori kontsert.
 3. AUGUSTIL KELL 20.00 rahvamajas kontsert: Skye Steele (New York / USA). Pääse 5 €. Lapsed, pensionärid, õpilased tasuta.
 4. AUGUSTIL Vormsi VII rattakross «Marimetsa Kapp».
 4. AUGUSTIL KELL 19.00 Kõrsikute kontsert Hullo kiigeplatsil. Piletid müügil piletilevis ja Hullo poes (kuni 3. augustini 15 € / 10 € (kohalikud, pensionärid, lapsed, õpilased ja puudega isikud tõendiga), tund enne kohapeal 20 € / 15 €).
 4. AUGUSTIL KELL 21.00 simman: Esinevad «Muffbänd» ja Rápina rahvatantsijad «Rappinöö».
 5. AUGUSTIL KELL 11.00 rahvamajas teatri «Muff» lasteetendus «Metsaseiklus».
 11.-12. AUGUSTIL toimuvad Muhus Eesti saarte 13. pärimuspäevad. Palun osaleda soovijail endast märku anda!
 13.-18. AUGUSTIL Hiiu kandle meistrdamise laager.
 18. AUGUSTIL KELL 19.00 rahvamajas hiiu kandle kontsert + tantsuõhtu.
 16.-19. AUGUSTIL Hiiu kandle laager.
 25. AUGUSTIL KELL 20.00 Sviby sadamas muinastulede öö. Ansambel Pöölöy Gläänz.

Info: tatjana@vormsi.ee või tel 5343 6771
 Kava täieneb!
 Täpsem info bussipeatustest, poe juurest, praamilt ja koduleheküljelt: vormsi.ee ning Facebooki lehelt: Vormsi saar.

MUUSEUMIÖÖ

Öös on pidu

YNGVE ROSENBLAD

Kord aastas, laupäevasel maiõhtul avavad muuseumid ja teised mäluasutused oma ukseid tavapärasest hilisemal ajal ja tasuta, et tähistada üle-euroopalist muuseumiööd. Sel aastal toimus muuseumiöö 19. mail. Seda tähistati ka Vormsil ning kus mujal kui ikka Sviby talumuuseumis.

Muuseumiöö ühiseks tunnuseks oli seekord «Öös on pidu». Kõiksugu rahvapeole ja mõnusale koosolemisele omaseid tegevusi jagus muuseumiöele ning -hoone-tesse terveks öhtuks. Kuigi ürituse nimes sisaldus «öö», hakkasid vahvad tegevused pihta juba pärastlõu-

nal ning kestsid kauni hiliskevadise öö hakuni.

Saabujaid võttis vastu mõnus tõrvalõhn, mis levis suitsu pahviva ja pikast torust musta tulikuuma tõrva nirstava tõrvaahju juurest. Ahju juures askeldas ning jagas huvilistele selgitusi Algor Streng. Henry Timuski juhendamisel sai voolida nii puulusikaid kui männikoorest lootsikuid (mõni lootsik ristiti valminult hoopis surfilauaks). Marju Tamm ja Yngve Rosenblad löid muuseumiööl öitsvate õunapuude alla talharpamänguga peomeeleolu ning Rootsist saabunud talgulised pakkusid kohvi ja morssi.

Eriliseks atraktsiooniks kujunes vanaaegsest pikkvibust märki lask-

mine, mille juures sai ennast tunda tõelise Robin Hoodina. Kuigi vibu oli väiksematest tüdrukutest pikem, said ka nemad mõningase harjutamise järel nooled suurde märklauda lennutatud.

Kuna laupäevaõhtusse kuulub ikka saun, ei möödunud selleta ka muuseumipidu. Marja ja Timo Leskinen olid muuseumi suitsusauna pannud küdema juba poolest päevast ning õhtuks oli see parajalt kuum. Esmalt said oma mõnusa arhailise saunaelamuse mehed ning seejärel naised. Ja tõesõna, saadi ikka puhtamaks, mitte nõgisemaks!

Muuseumi tallis terve öhtu veldanud filmiprogramm rannarootslastest (muuhulgas haruldased

arhiivikaadrid ümberasumisest Rootsi, Pakri pulmadest jm) kulmineerus hämaruse saabudes juba palju tuntust kogunud Jaanis Valgu dokumentaalfilmiga «Ahto. Unistuste jaht». Filmi suurte unistustega ning teotatlike Eesti meresõitja Ahto Valteri uskumatutest ookeaniseiklustest teise ilmasõja veerel vaatasid üksmeelse liigutuse ja vaimustusega nii eestlastest, soomlastest kui rootslastest muuseumiöölised. Filmi lõppedes puhkes spontaanne aplaus.

Suur aitäh Henry Timuskile ja teistele kaasajajatele Vormsi muuseumiöö korraldamast! Kujunegu sellest tore ning rohke osavõtuga kevadine traditsioon.

Kuumusele andis leevendust karastav veesein.

Foto: Tatjana Sääs

TRADITSIOON

Päikseline lastekaitsepäev

TATJANA SÄÄS, kultuuri- ja noorsootöö spetsialist

Sel aastal meil ilmaga vedas, sest ilm oli väga soe ja traditsiooniline veesein Vormsi päästekomandolt mõjus pika päikese käes olemise peale tõesti juba päästvalt.

Naeru ja kilkeid oli kogu kiigeplats

täis ja linnud jäid selleks ajaks vaka. Ilmselt jäid nad ka imestunult vahtima, sest ka hingelt noored noorsootöötajad löid lõpuks lastega kaasa.

Aga enne seda oli nii kooli- kui ka lasteialastel võimalus osaleda põnevates tegevustes – nii loovates kui ka harivates ja osavust nõudvates.

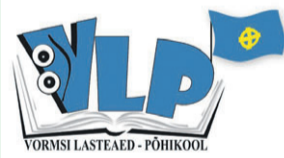
Tegevusi viisid läbi Nõmme noorsootöötajad ja päevakeskuse sotsiaalpedagoogid ning meie konstaabel Kiur Klippberg ja Vormsi päästekomando mehed.

Õhtupoolikul korraldasid Nõmme noorsootöötajad lastele rahvamajas meeleoluka disko näomaalingute ja mängudega.

Vilistlaste kokkutulek 14. juulil

Vormsi Lasteaed-Põhikooli vilistlaste kokkutulek toimub 14. juulil 2018. aastal. Alustame kell 14.00 rongkäiguga rahvamaja juurest. Kell 14.30 pidulik aktus - kontsert koolimajas. Vilistlaste kokkutuleku osalustasu on 5 €, mille saab tasuta kohapeal. Oma tulekust teada anda e-posti aadressil kool@vormsi.ee.

Õhtul võimalik kõigil osa võtta kell 18.00 Hullo kiigeplatsil toimuvast Vormsi tantsupeost, millele järgneb simman.

Looduskaitse nõuandla maaomanikele

Aprilli lõpus alustas Keskkonnaõiguse Keskus tasuta õigusabi pakkumist neile, kel kokkupuuteid looduskaitsepiirangutega. Kuigi eelkõige on abipakkumine suunatud maaomanikele, nõustatakse ka teisi pöördujaid. Õigusalaselt nõule lisaks annavad sama algatuse raames looduskaitsealast nõu Eestimaa Looduse Fondi looduskaitse eksperdid.

Pikemalt saab sel teemal lugeda kodulehelt. Nõustamise keskkond on looduskaitse nõuandla, kust abivajaja saab otse oma küsimuse saata, aga lisaks tutvuda ka juba varem kerkinud küsimuste ja vastustega. <http://www.k6k.ee/looduskaitse>

LOODUS

Algas suure tuleohuga aeg, kõikjal Eestis on metsas lõkke tegemine keelatud

PÄÄSTEAMET

Alates 31. maist 2018 hakkas kehtima kogu Eesti Vabariigi territooriumil suure tuleohuga aeg.

Suure tuleohuga aeg tähendab, et looduses on kõrge temperatuuri ja sademete puudumise tõttu äärmiselt suur tuleoht ning igasugune tuletegemine võib tekitada tulekahju ohu või põhjustada tulekahju metsas või maastikul.

Inimeste jaoks seab suure tuleohuga aeg lisapiirangud metsas tegetsemisel. «Suure tuleohuga ajal on keelatud metsas suitsetamine, grilli-

seadme kasutamine ja lõkke tegemine sh selleks ettevalmistatud kohas,» sõnas Päästeameti peadirektor Kuno Tammeaar.

Päästeamet tuletab meelde, et tulekahju on kergem ennetada kui seda hiljem kustutada see tähendab, et looduses tuleks liikuda ja käituda hoolivalt. Palume mootorsõidukiga looduses sõitmist vältida, auto tuleks parkida mitesüttivale pinnasele ja mitte sõita ATV-ga turbasel pinnal. Auto väljalaskesüsteem võib kuiva looduse süüdata ja ATV-ga turbapinnal sõites võib koguneda turbamulla tolm sõiduki summutile ning selle

kuumenedes ja tagasi maapinnale kukkudes võib puhkeda tulekahju.

Sellise mõtlematu tegevuse tagajärg haarab suure hulga päästeresursist ning võib oluliselt halvendada ülejäänud päästeteenuste kättesaadavust elanikkonnale.

Vaata Ilmateenistuse tuleohtu kaarti aadressilt <https://www.ilmateenistus.ee/ilm/prognoosid/tuleohukaart/>

Käitumisjuhised metsa- ja maastikutulekahju korral leiad Päästeameti kodulehe aadressilt <https://www.rescue.ee/et/kodanikule/elanikkonnakaitse/metsa-ja-maastikutulekahju.html>

Tule kalapäevale 16. juunil!

Kell 12-15 Rälby külamajas kalatoitude koolitus Vladislav Koržetsi juhendamisel. Kõneleme kaladest ja peamiselt kalakulinaariast – mida kalarogadega tegemisel silmas pidada. Valmistame üheskoos 6-8 erinevat kalaroga ja sööme need ka ära. Osalejatel pole vaja kaasa võtta midagi, kõik töövahendid on olemas.

KIIGEPLATSIL: Kell 19-21 Lasteala mängude ja meisterdustega. Politsei- ja Päästeameti tegevused kogu perele.

Kell 20.00 kalast suupistete võistlus – ootame kõiki vormsilasi ja külalisi osalema suupistetega, mis on tehtud kalast!

Simmanil kell 21.00 esineb ansambel «Hollari» ja õhtut juhivad Tiit Tammeleht. Oodatud on kõik kalateemaliste asjade müüjad! Kalapäeva korraldab Vormsi Kalapüüdajate Ühing. Toetavad Vormsi vald, Euroopa Merenduse- ja Kalandusfond ning Läänemaa Rannakalanduse Selts.

Hullo hostelis on avatud taaskord Trahter

Lahtiolekuajad juunis
 N kella 16.00-19.30,
 R kella 16.00-00.00,
 L kella 12.00-00.00,
 P kella 12.00-18.00.
 Juulis ja augustis avatud igapäevaselt.
 Menüüs on hetkel käsitöö pizzad, käsitööburgerid, snäkid ning magusavalik. Menüü muutub jooksvalt ja lisanduvad saarele omased kalaroad. Lisaks pakume grupitoitlustusi ja cateringi kogu saare ulatuses. Info «Hullo Trahteri» kodulehel www.hullotrahter.ee või telefonil 504 7827.

Teade

Juuskur tuleb 4.-5. juuli. Soovitame aeg eelnevalt broneerida telefonil 5666 5784.